

İnşaat sektöründe ulusal meslek standartları

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), 07.10.2006 tarihli 26312 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 5544 sayılı MYK Kanunu ile ‘ulusal ve uluslararası meslek standartlarını temel olarak, teknik ve mesleki alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek, denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürütmek için gerekli ulusal yeterlilik sistemini kurmak ve işletmek üzere kurulmuş bir kurumdur.

MYK’nın temel görevlerinden biri ulusal meslek standartlarını temel olarak teknik ve mesleki alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek ve ulusal mesleki yeterlilikler alanındaki eğitim ve öğretim kurumlarını ve programlarını akredite edecek kurumları tespit etmektir.

Ülkemizde orta ve yüksek eğitimde verilen mesleki ve teknik eğitimin farklılıklar göstermesi, belgelendirmede şeffaflık olmaması, bu okullardan mezun olanların iş piyasasında yeterince talep görmemesi, iş piyasası ve eğitim veren kurumlar arasında uyumsuzluğun sonucu olarak gösterilebilir. **Ulusal Mesleki Yeterlilik Sistemi’nin** kurulması ve işlemeye başlaması ile teknik ve mesleki alanlarda yeterliliklerin belirlenerek akredite edilen ve MYK tarafından yetkilendirilen kurumlar, yapacakları ölçme ve değerlendirmelerle elemanlara ulusal ve uluslararası alanda geçerli olan yeterlilik belgeleri verebilecek duruma geleceklerdir. *Mesleki yeterlilik sistemi, ulusal meslek*

standartlarının oluşturulduğu, mesleki eğitim programlarının bu standartlara göre hazırlandığı, işgücünün mesleki yeterliliğinin bağımsız kurumlarca yapılan ölçme ve değerlendirmeler sonucunda belgelendirildiği ve bu belgelerin ulusal ve uluslararası düzeyde geçerlilik kazandığı etkin bir yapının genel adıdır.

Özetle, söz konusu sürecin aktörleri;

Meslek standartları ► ulusal mesleki yeterlilikler ► eğitim programları ► sınav ► belgelendirme’dir.

İnşaat Sektöründe Ulusal Yeterliliklerin Oluşturulmasına İlişkin Faaliyetler

Ulusal Meslek Standartları

Bir mesleğin Ulusal Meslek Standardı olarak tanınması için, hazırlanan taslak meslek standardı ilgili tarafların (ilgili kamu kurumları, işçi, işveren ve meslek kuruluşları, eğitim sağlayıcılar, sınav ve belgelendirme kuruluşları vb) görüşüne sunulmakta, alınan görüş ve öneriler kuruluş tarafından incelenmekte, değerlendirilmekte ve taslak standarda aktarılmaktadır. Oluşturulan nihai taslak çalışma, ilgili sektör komitesinde değerlendirilmek üzere MYK’ya teslim edilmektedir. Sektör komitesinde incelenip doğrulanan standart, Kurum Yönetim Kurulu onayı sonrasında Resmi Gazete’de yayımlanarak “Ulusal Meslek Standardı” niteliğini kazanmaktadır.

Ulusal meslek standardı, bir mesleğin başarı ile icra edilebilmesi için gerekli bilgi, beceri, tavır ve tutumların neler olduğunu gösteren asgari normlardır.

MYK, önce meslek standartları konusunda ulusal birikimleri değerlendirmiştir. Bakanlıklar, kamu kuruluşları, sivil toplum örgütleri 1990’lı yılların başından beri meslek standartları oluşturma konusunda faaliyetler yürütmüşlerdir. Kurum, İŞKUR, MEB ve TSE’den olmak üzere 400’e yakın meslek standardı devralmıştır. Bu çalışmalar MYK tarafından görevlendirilen kurumların çalışmalarında referans olarak kullanılmaktadır.

MYK, ulusal meslek standartlarının hazırlanması hakkında yönetmeliğin 7. Maddesi’nin 2. Fıkrası kapsamında sektörlere çağrıda bulunmuştur.

İNTES Meslek Standartları Çalışmaları

İNTES, mevcut kapasitesini ve geçmiş deneyimlerini dikkate alarak inşaat sektöründe meslek standartları hazırlamak üzere 05.03.2008 tarihinde MYK’ya başvuruda bulunmuştur. İNTES’in meslek standartları ile ilk tanışması 1994 yılında İŞKUR’un Dünya Bankası ile yürüttüğü projeye verdiği destek ile olmuştur. Daha sonra 2006 yılında art arda “Meslek, Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi”, MEGEP 1 ve MEGEP 2, AB projelerini yürütmüştür. Son olarak, 2008 yılının Aralık ayında hibe almaya hak kazanan İŞKUR

Mesleki Eğitime Yönelik Yürütülen Çeşitli AB Projeleri	Standartı Hazırlanan Meslekler	Ölçme & Değerlendirme-Kişi Sayısı
İŞKUR Aktif İşgücü Programları - "İşsiz Gençler İçin Yeni Ufuklar Projesi", 2004-2005	Duvar Ustası, Beton Ustası, Yalıtım Ustası	88
Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP-1) - İnşaat Sektöründe Meslek Standartları ve Pratik Eğitim Projesi, 2005-2006	İş Makinesi Operatörleri Grubu, Bakım-Tamir-Onarım Grubu, Kalite Kontrol Grubu, Kaynak Grubu, Beton-Kalıp-Demir Grubu, Montaj grubu	110
Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP-2)- Yeterliliğe Dayalı Ölçme ve Değerlendirme Projesi, 2005-2006	İş Makinesi Operatörleri, Bakım-Tamir Onarım Grubu, İş Güvenliği, Kalite Kontrol ve Kaynak, Beton-Kalıp-Demir, Montaj, Tesisat, Duvar-Sıva-Boya ve Yalıtım	2277 kişinin yeterliliği ölçüldü ve 100 kişi eğitildi
İŞKUR Aktif İşgücü Programları - "İnşaat Sektöründe Ölçme ve Değerlendirme, Eğitim ve İstihdam Projesi", 2008-2009	Kaynak Ustası, Demiryolu Ray Döşeme Ustası, Beton Prefabrik Ustası, Endüstriyel Boru Montaj Ustası	200

69 "İnşaat Sektöründe Ölçme ve Değerlendirme, Eğitim ve İstihdam Projesi"ni yürütmektedir.

Sendikamız, MYK'ya yaptığı başvurunun uygun bulunması üzerine inşaat sektöründe meslek standardı hazırlamak üzere 09.07.2008 tarihinde imzalanan işbirliği protokolü ile görevlendirilmiştir. Protokol kapsamına dahil edilen meslekler, inşaat sektörüne hizmet veren üye firmalara uygulanan anket sonucunda elde edilen analiz sonuçlarına göre belirlenmiştir. Değerlendirmeler sonucunda iş piyasasında talep gören öncelikli 29 meslek seçilmiştir. Daha sonra, sendikamız tarafından hazırlanan meslek standartlarının ulusal meslek standardı olarak kabul edilebilmesi için inceleme yapma, önerilerde bulunma ve karar vermekle görevli Mesleki Yeterlilik Kurumu İnşaat Sektör Komitesi kurulmuştur ve ilk toplantı 25 Haziran 2008 tarihinde MYK'da gerçekleştirilmiştir.

İNTES bünyesinde standartları hazırlamak ve süreci yönetmek üzere, Genel Sekreter'in koordinasyonunda farklı alanlardan uzmanların yer aldığı meslek standartları komitesi kurulmuştur. Komitede yüksek inşaat mühendisi, inşaat teknikerleri, istatistikçi, insan kaynakları uzmanları ve hukukçular yer almaktadır. Ekip, çalışmalarının verimini artırmak adına eylem planlarını belirleyen

haftalık toplantılar ile düzenli olarak bir araya gelmektedir.

Standartları hazırlanacak meslekler listesi, zaman içerisinde sektörden gelen talepler ve sektörün mesleki eğitim ihtiyacına göre genişletilmiştir. Son olarak standartları hazırlanacak mesleklerin sayısı 39'a ulaşmıştır.

Meslek standartları çalışmalarında meslek analiz yöntemleri kullanılmaktadır. Meslek analizi çalışması, söz konusu meslek dalında bizzat faaliyet gösteren alan uzmanlarının ve bir metodoloji dahilinde mesleğin profilinin çıkartılmasını ifade eder. Bu nedenle ilgili meslek alanında, mesleki bilgi ve deneyime sahip uzmanlardan (usta, tekniker, mühendis vb) 6-8 kişilik çalışma grubu oluşturulması gerekmektedir. Çalışmanın süresi 5 ila 7 gün arasında değişmektedir. Böylesi bir çalışma ekibinin kurulabilmesi için öncelikli olarak sendikamız üyelerinden ve sonrasında da sektöre hizmet veren mesleklerle ilgili dernekler ve benzeri sivil toplum kuruluşlarından destek alınmaktadır.

Sendikamızın, meslek standartları çalışmalarını için işbirliği protokolü imzaladığı kurumlar ve çalışılacak meslekler listesi şöyledir:

Kurum	Protokol İmza Tarihi	Çalışılacak Meslekler
Isı, Su, Ses ve Yangın Yalıtımcıları Derneği (İZODER)	27 Nisan 2009	Yapı Yalıtımcısı (Isı, Su, Ses, Yangın)
İş Makineleri Mühendisleri Birliği (İMMB)	6 Mayıs 2009	İş Makinesi Operatörleri Meslek Grubu
Türkiye Hazır Beton Birliği (THBB)	20 Mayıs 2009	Beton Santral Operatörü Beton Pompa Operatörü
Türk Yapısal Çelik Derneği (TUCSA)	26 Mayıs 2009	Yapısal Çelik Montaj Ustası Endüstriyel Montaj Ustası
Türkiye Prefabrik Birliği	10 Haziran 2009	Beton Prefabrikasyon Alanında Montaj Ustası Kaynakçı Ustası Öngerme-Ard Germe Formenliği Kürcü-Kazıcı Ustası Kalite Kontrol Teknisyenliği
Asfalt Mühendisleri Derneği (ASMÜD)	11 Haziran 2009	Asfalt Planti Mekanik Plant Asfalt Serme ve Sıkıştırma Makineleri Operatörleri
Boya Sanayicileri Derneği (BOSAD)	İmza Aşamasında	Boya Ustası

Meslek standartları hazırlama çalışmalarımız farklı ölçeklerdeki işletmelerin ve bölgelerin sürece katılımını sağlamak amacı ile sadece Ankara’da değil, farklı illerde de devam etmektedir. Bugüne kadar Ankara dışında, İstanbul, Konya, Polatlı, Kazan’da bulunan çeşitli şantiyelerde çalışmalar yürütülmektedir.

İNTES uzmanlarından ve meslek uzmanlarından oluşan çalışma ekibinin tamamladığı taslak meslek standartları MYK’dan onay alındıktan sonra sektörde yaklaşık 250 farklı kurum ve kuruluş ya da uzman kişilerin görüşüne gönderilmektedir. Görüşe giden kurumlar listesi her meslek için ayrı ayrı oluşturulmaktadır. Görüşe giden kurumlar arasında İNTES üyesi firmaların yanı sıra Bakanlıkların ilgili birimleri, sivil toplum kuruluşları, belediyeler, üniversitelerin ilgili bölümleri, meslek kuruluşları yer almaktadır. Gelen görüşler uzmanlar tarafından tekrar değerlendirilmeye alınmaktadır.

SEKTÖR KOMİTESİNE SUNULAN MESLEKLER	SEKTÖRDEN GELEN GÖRÜŞLERİN DEĞERLENDİRİLMEME ALINDIĞI MESLEKLER	SEKTÖRDE GÖRÜŞTE OLAN MESLEKLER	TASLAK ÇALIŞMASI DEVAM EDEN MESLEKLER
- Endüstriyel Boru Montaj - Ray Döşeme Ustası - Kule Vinç Operatörü	- Beton Pompa Operatörü - Beton Santral Operatörü - Ark Kaynakçısı - Tünel Kalıp Ustası - İş Sağlığı Güvenliği Elemanı	- Ekskavatör Operatörü - Greyder Operatörü - Dozer Operatörü - Yapı Yalıtımcısı	- Silindir Operatörü - Makina Tamir Yapısal Çelik Montaj Ustası - Asfalt Planti Operatörü - Asfalt Finişeri Operatörü

Meslek Standartları Çalışmalarında Son Durum

Yakın dönemde İNTES, üye firması Kargın İnşaat A.Ş. desteği ile Alçıpan Ustası, Boya Sanayicileri Derneği (BOSAD) desteği ile Boya Ustası ve Beton Prefabrik Birliği’nin desteği ile Beton Prefabrik Eleman Ustası mesleklerinde çalışmalar başlatacaktır. Çalışmalarda yine saha ziyaretleri ve mülakat yöntemleri kullanılarak alan uzmanları, mühendis ve teknik uzmanların katılımıyla gerçekleştirilecektir.

Meslek standartları ile ilgili yürütülen faaliyetler hakkında www.intes.org.tr web sitemizden detaylı bilgi almak mümkündür.